

Subsector/activiteit	Nummer in de BREF	Maatregel	2. Is de maatregel op uw bedrijf van toepassing? <i>Indien nee: s.v.p. toelichting geven.</i>	3. Indien van toepassing: hoe gaat u per stal invulling geven aan de maatregel?	Toelichting
BBT 2.Om effecten op het milieu te voorkomen of te verminderen en de algemene prestaties te verbeteren, is de BBT alle naast genoemde technieken gebruiken.	2a	a) De installatie/boerderij en de activiteiten zo te situeren dat: - het vervoer van dieren en materialen (met inbegrip van mest) beperkt wordt; - voldoende afstand wordt gehouden tot gevoelige receptoren die bescherming behoeven; - rekening wordt gehouden met de klimatologische omstandigheden (bv. wind en neerslag); - rekening wordt gehouden met de mogelijke toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de boerderij; - de vervuiling van water wordt voorkomen.	Ja	De stallen zijn logisch t.o.v. elkaar opgesteld zodat het interne transport van de verschillende diergroepen efficient verloopt. Door scheiding tussen leeftijdscategorieën en diersoorten (geiten en melkkoeien) wordt ziekteoverdracht zo veel mogelijk voorkomen. De klimaatbeheersingssystemen houden rekening met de weersomstandigheden en windinvloeden. De lay-out van het bedrijf is zodanig dat het in de nieuwe opzet weer jaren vooruit kan. Er vindt geen lozing plaats van afvalwater, waardoor vervuiling van water wordt voorkomen.	
	2b	b) Personeel voorlichten en opleiden, met name inzake: - de relevante regelgeving, veehouderij, diergezondheid en dierenwelzijn, mestbeheer, veiligheid van werknemers; - het vervoeren en uitrijden van mest; - de planning van de activiteiten; - noodplannen en crisisbeheer; - reparatie en onderhoud van de uitrusting.	Ja	Ja. Het personeel wordt voorgelicht over de bedrijfsvoering en op het gebied van actualiteiten die van toepassing zijn op het melkvee- en geitenhouderijbedrijf.	
	2c	c) Een noodplan opstellen voor het aanpakken van onverwachte emissies en incidenten zoals de verontreiniging van waterlichamen. Dit kan het volgende omvatten: - een plattegrond van de boerderij met daarop de drainagesystemen en de oorsprong van het water en het afvalwater; - actieplannen voor de reactie op bepaalde potentiële gebeurtenissen (bv. brand, lekken in of instorting van drijfmestreservoirs, ongecontroleerde afvloeiing van mesthopen, olielekken); - beschikbare uitrusting om een verontreinigingsincident aan te pakken (bv. uitrusting voor het afsluiten van drainagebuizen, het afdammen van greppels, olieschermen).	Ja	Er is een noodplan voor omgaan met (beginnende) brand.	

	2d	d) Het regelmatig controleren, herstellen en onderhouden van constructies en uitrusting zoals: - drijfmestreservoirs (controle op tekenen van beschadiging, aantasting, lekkage); - drijfmestpompen, -mixers, -scheiders, -irrigatoren; - systemen voor de toevoer van water en voeder; - ventilatiesystemen en temperatuursensoren; - silo's en transportuitrusting (bv. kleppen, leidingen); - luchtzuiveringssystemen (bv. door regelmatige inspecties). Hieronder kunnen ook de hygiëne van de boerderij en plaagbestrijding vallen.	Ja	Jaarlijks worden de voersilo's, transportsystemen en mesttransportsystemen gecontroleerd. Dagelijks worden voermachines waterverstrekkingssystemen. N.a.v. de weersomstandigheden worden de klimaatinstallaties gecontroleerd. Het bedrijf wordt dagelijks opgeruimd gehouden waarbij ongediertebestrijding ook plaatsvindt.	
	2e	e) Het zodanig opslaan van dode dieren dat emissies worden voorkomen of verminderd.		Kadavers worden opgeslagen bij de kadaverophaalplaats binnen het bedrijf. Vervolgens worden ze door de Rendac opgehaald en afgevoerd. Schoonmaakwater wordt opgevangen en uitgereden over landbouwgrond.	
Efficiënt gebruik van water					
BBT 5 efficiënt gebruik van water	5a	BBT 5.Om efficiënt om te gaan met water, is de BBT een combinatie van de onderstaande technieken gebruiken. a) Een register bijhouden van het watergebruik.	Ja	Maandelijks wordt het watergebruik bijgehouden.	

	5b	b) Waterlekken opsporen en repareren.	Ja		
	5c	c) Hogedrukreinigers gebruiken voor het reinigen van stallen en uitrusting.	Ja	Met gebruik van waterbesparende nozzles en met inweekmiddel gebruik voor schoonmaken.	
	5d	d) Geschikte uitrusting selecteren en gebruiken (bv. drinknippelsystemen, ronde drinksystemen, watertroggen) voor de specifieke diercategorie en tegelijkertijd zorgen voor de beschikbaarheid van water (ad libitum).	Ja		
	5e	e) De kalibratie van de Drinkwateruitrusting controleren en (zo nodig) regelmatig aanpassen.	Ja		

	5f	f) Niet-vervuild hemelwater hergebruiken als reinigingswater.	Nee.	Het hemelwater wordt afgevoerd naar omliggende sloten.	
Emissies uit afvalwater					
BBT 6.Om de productie van afvalwater te verminderen, is de BBT een combinatie van de naast genoemde technieken gebruiken.	6a	a) De vervuilde zones van het erf zo klein mogelijk houden.	Ja		Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf water
	6b	b) Zo weinig mogelijk water gebruiken.	Ja		Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf water

	6c	c) Niet-verontreinigd hemelwater scheiden van het te zuiveren afvalwater.	Ja		Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf water
BBT 7.Om emissies van afvalwater in water te verminderen, is de BBT één of een combinatie van de naast genoemde technieken gebruiken.	7a	a) Afvalwater afvoeren naar een speciale opvangbak of naar een drijfmestreservoir.	ja	zie milieutekening	Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf water
	7b	b) Afvalwater zuiveren.	nee	niet van toepassing	
	7c	c) Verspreiding van afvalwater over het land door bijvoorbeeld gebruik te maken van een irrigatiesysteem zoals sproeiers, mobiele sproei-installaties, tankers of navelstrenginjectoren.	nee	niet van toepassing	

Efficiënt gebruik van energie					
BBT 8.Om efficiënt om te gaan met energie op een boerderij, is de BBT een combinatie van de onderstaande technieken gebruiken.	8a	a) Hoogrenderende verwarmings-, koel- en ventilatiesystemen.	Ja	Er een monovergister voor bedrijfseigen drijfmest en vaste mest. Het geproduceerde biogas wordt als groen gas afgezet in het aardgasnet. Daarnaast zijn er ventilatoren in de stallen	
	8b	b) Optimalisering van verwarmings-, koel- en ventilatiesystemen en het beheer daarvan, met name wanneer luchtzuiveringssystemen worden gebruikt.	Ja	Er zijn ventilatoren in de stallen.	
	8c	c) Isolatie van de muren, vloeren en/of plafonds van de stallen.	Ja		

	8d	d) Het gebruik van energie-efficiënte verlichting.	Ja	Er wordt gebruik gemaakt van energiezuinige verlichtingstechnieken zoals centrale lichtschakelaars, LED lampen, spaarlampen en TL-lampen.	
	8e	e) Het gebruik van warmtewisselaars. Een van de volgende systemen kan worden gebruikt: 1. lucht-lucht; 2. lucht-water; 3. lucht-grond.	nee	niet van toepassing	
	8f	f) Het gebruik van warmtepompen voor warmteterugwinning.	nee	niet van toepassing	
	8g	g) Warmteterugwinning met verwarmd en gekoeld, van strooisel voorzien vloeroppervlak (combidecksysteem).	nee	niet van toepassing	

	8h	h) Toepassen van natuurlijke ventilatie.	ja	In de stallen, zie milieutekening	
Geluidemissies					
BBT 9.Om geluidsemissies te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen, is de BBT het opzetten en uitvoeren van een geluidsbeheersplan, als onderdeel van het milieubeheersysteem (zie BBT 1), dat de volgende elementen omvat:	9	i. een protocol met passende acties en tijdschema's; ii. een protocol voor de monitoring van geluid; iii. een protocol voor de reactie op geconstateerde geluidsgebeurtenissen; iv. een programma voor geluidsvermindering om bv. de bron(nen) op te sporen, de geluidsemissies te monitoren, de bijdragen van de bronnen te karakteriseren en maatregelen voor de eliminatie en/of vermindering van geluidsemissies te nemen; v. een herziening van de historische geluidsincidenten en corrigerende maatregelen en de verspreiding van kennis over geluidsincidenten.	Nee	In de omgeving zijn geluidsgevoelige objecten aanwezig. Hiervoor is een akoestisch onderzoek uitgevoerd.	
	10	Geluidsmaatregelen	Ja	De installaties zijn in pandig geïnstalleerd.	

BBT ■■■■■ geluidsemissies te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen, is de BBT één of een combinatie van de naast genoemde technieken gebruiken.	10a	a) Voldoende afstand in acht nemen tussen de installatie/boerderij en de gevoelige receptoren. Bij de planning van de installatie/ boerderij en de gevoelige receptoren gewaarborgd door het toepassen van de minimale standaardafstanden.	Ja	Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf 5.8 en het akoestisch onderzoek.	
	10b	b) Locatie van de uitrusting Het geluidsniveau kan worden verminderd door: i. de afstand tussen de geluidsbron en de ontvanger te vergroten (door de uitrusting zo ver mogelijk van gevoelige receptoren te plaatsen); ii. de lengte van de voederdistributieprijen zo klein mogelijk te houden; iii. voederbakken en -silo's zo te plaatsen dat voertuigbewegingen op de boerderij tot een minimum worden beperkt.	Ja	Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf 5.8 en het akoestisch onderzoek.	
	10c	c) Operationele maatregelen Hieronder vallen maatregelen zoals: i. indien mogelijk deuren en grote openingen van het gebouw sluiten, met name tijdens het voeren; ii. uitrusting laten bedienen door ervaren personeel; iii. indien mogelijk lawaaiige activiteiten 's nachts en tijdens het weekend vermijden; iv. maatregelen treffen voor lawaai-beheersing tijdens onderhoudswerkzaamheden; v. transportbanden en transportschroeven zo veel mogelijk volledig gevuld gebruiken; vi. de te schrapen buitenoppervlakken zo klein mogelijk houden om zo veel mogelijk lawaai van trekkers met schuiven te vermijden.		Zie aanmeldingsnotitie, paragraaf 5.8 en het akoestisch onderzoek.	
	10d	d) Geluidsarme uitrusting Het gaat hierbij onder meer om uitrusting zoals: i. hoogrenderende ventilatoren wanneer natuurlijke ventilatie niet mogelijk of voldoende is; ii. pompen en compressoren; iii. voedersysteem waarmee de eetstimulus wordt verminderd (bv. vultrechters, passieve ad libitum-voederinstallaties, compacte voederinstallaties).	Ja	Geluidsarme uitrusting wordt zoveel mogelijk toegepast voor welzijn van mens en dier op het bedrijf.	

	10e	e) Uitrusting voor lawaaibeheersing Het gaat hierbij onder meer om: i. lawaaibeperkende maatregelen; ii. trillingsisolatie; iii. afscherming van lawaaierige uitrusting (bv. molens, pneumatische transportbanden); iv. geluidsisolatie van gebouwen.	Ja	Lawaaibeheersing wordt toegepast voor welzijn van mens en dier.	
	10f	f) Lawaaibestrijding De verspreiding van lawaai kan worden verminderd door obstakels tussen zender en ontvanger te plaatsen.	Nee.	Plaatsen van obstakels wordt niet nodig geacht.	
Stofemissies		Stof			
BBT ■■■■ stofemissies van elke stal te verminderen moet worden aangegeven welke van naast genoemde technieken worden gebruikt.	11a	a) De stofproductie in de stallen verminderen. Hiertoe kan een combinatie van de volgende technieken worden gebruikt: 1. grover strooisel gebruiken (bijvoorbeeld lang stro of houtkrullen in plaats van gehakseld stro); 2. vers strooisel aanbrengen door toepassing van een techniek die weinig stof veroorzaakt (bv. met de hand); 3. ad libitum-voeding toepassen; 4. vochtig voeder of voeder in pellets gebruiken of olieachtige grondstoffen of bindmiddelen toevoegen in droogvoersystemen; 5. stofafscheiders installeren in opslagruimten voor droog diervoeder die pneumatisch worden gevuld; 6. het interne ventilatiesysteem ontwerpen voor en gebruiken met lage luchtsnelheden.	Ja	De genoemde technieken worden toegepast in de stallen waar dit van toepassing is.	

	11b	b) De stofconcentratie binnen verminderen door een van de volgende technieken toe te passen: 1. waterverneveling; 2. olievernerveling; 3. ionisatie.		Er wordt geen waterverneveling, olievernerveling of ionisatie binnen de inrichting toegepast.	
	11c	c) Behandeling van afvoerlucht door een luchtzuiveringssysteem zoals: 1. watervanger; 2. droge filter; 3. waterwasser; 4. natte zure wasser; 5. biowasser (of biotricklingfilter); 6. twee- of drietrapsluchtzuiveringssysteem; 7. biofilter.	Nee.	Niet van toepassing.	
Geuremissies					
BBT 12. geurbeheersplan:	12	i. een protocol met passende acties en tijdschema's; ii. een protocol voor de monitoring van geur; iii. een protocol voor de reactie op geconstateerde geurhinder; iv. een programma voor de voorkoming en eliminatie van geur om bijvoorbeeld de bron(nen) op te sporen, de geuremissies te monitoren (zie BBT 26), de bijdragen van de bronnen te karakteriseren en maatregelen voor de eliminatie en/of vermindering van geuremissies te nemen; v. een herziening van de historische geurincidenten en corrigerende maatregelen en de verspreiding van kennis over geurincidenten. De bijbehorende monitoring is te vinden in BBT 26.	Ja	Geurreducerende maatregelen.	

BBT ■■■■ geuremissies en/of geureffecten van een boerderij te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen, is de BBT een combinatie van de onderstaande technieken gebruiken.	13a	a) Voldoende afstand in acht nemen tussen de boerderij/installatie en de gevoelige receptoren.	Ja	De afstand vanaf de stallen tot de geurgevoelige objecten is voldoende.	
	13b	b) Een stalsysteem gebruiken dat één of een combinatie van de volgende beginselen hanteert: - de dieren en oppervlakken droog en schoon houden (bv. vermijden dat voeder wordt gemorst, het vermijden van mest in ligruimtes met gedeeltelijke roostervloer); - het emitterend mestoppervlak verkleinen (bv. gebruikmaken van metalen of kunststofroosters, kanalen met een beperkt blootgesteld mestoppervlak); -mest regelmatig afvoeren naar een externe (overdekte) mestopslagplaats; -de temperatuur van de mest (bv. door drijfmestkoeling) en de binnentemperatuur verlagen; - de luchtstroming en -snelheid over het mestoppervlak verminderen; - het strooisel in systemen op basis van strooisel droog en onder aerobe omstandigheden houden.	Ja	De voor de betreffende stallen relevante systemen worden toegepast.	
	13c	c) De wijze waarop afvoerlucht uit de stallen wordt verwijderd optimaliseren door één of een combinatie van de volgende technieken te gebruiken: - de hoogte van de afvoerbuis vergroten (bv. de lucht boven de dakhoogte afvoeren, schoorstenen, luchtafvoer door de nok in plaats van door het lage deel van de muren); - de verticale afvoersnelheid verhogen; - aan de buitenzijde efficiënte barrières (bv. vegetatie) plaatsen om turbulentie in de afvoerluchtstroom te creëren; - de afvoeropeningen in het lage deel van de muren uitrusten met deflectoren om de afvoerlucht naar de grond te leiden; - de afvoerlucht lozen aan de stalzijde die van de gevoelige receptor is afgewend; - de as van de nok van een natuurlijk geventileerd gebouw dwars op de overheersende windrichting oriënteren.	Ja	De genoemde technieken worden toegepast in de stallen waar dit van toepassing is.	

	13d	d) Een luchtzuiveringssysteem gebruiken zoals: 1. biowasser (of biotricklingfilter); 2. biofilter; 3. twee- of drietrapsluchtzuiveringssysteem.	Nee.	Niet van toepassing.	
	13e	e) Voor de opslag van mest één of een combinatie van de onderstaande technieken gebruiken: 1. opgeslagen drijfmest of vaste mest afdekken; 2. de locatie van de opslagplaats bepalen rekening houdend met de algemene windrichting en/of maatregelen nemen ter vermindering van de windsnelheid rond en boven de opslagplaats (bv. bomen, natuurlijke barrières); 3. het roeren van drijfmest tot een minimum beperken. 3. het roeren van drijfmest tot een minimum beperken.	Ja	Opslag van vloeibare mest vindt plaats aan de achter- en voorzijde van de ligboxenstal. De vloeibare- en vast mest wordt naar de monovergister verplaatst en daar verwerkt.	
	13f	f) Mest verwerken door middel van een van de onderstaande technieken om geuremissies tijdens (of voor) het uitrijden tot een minimum te beperken: 1. aerobe vergisting (door beluchting) van drijfmest; 2. compostering van vaste mest; 3. anaerobe vergisting.	Ja	De vloeibare- en vast mest wordt naar de monovergister verplaatst en daar verwerkt.	
	13g	g) Voor het uitrijden van mest één of een combinatie van de onderstaande technieken gebruiken: 1. rijenbemesters, ondiepe of diepe drijfmestinjectoren; 2. mest zo snel mogelijk onderwerken.	Ja	Zodebemesters en bouwlandbemesters	

Emissies uit de opslag van vaste mest					
BBT 14. vaste nmestopslag en emissies naar lucht.	14a	a) De verhouding tussen het emitterend oppervlak en het volume van de mesthoop verkleinen.	Ja	zie milieutekening.	
	14b	b) Mesthopen afdekken.	Nee	Niet van toepassing.	
	14c	c) Gedroogde vaste mest opslaan in een schuur.	Nee	Niet van toepassing.	

BBT mestopslag en emissies naar water en bodem.	15a	a) Gedroogde vaste mest opslaan in een schuur.	Nee	Niet van toepassing.	
	15b	b) Een betonnen silo gebruiken voor de opslag van vaste mest.	Nee	Niet van toepassing.	
	15c	c) Vaste mest opslaan op een dichte, ondoordringbare vloer die is uitgerust met een drainagesysteem en een verzameltank voor het afvloeivocht.	Ja	zie milieutekening.	
	15d	d) Een opslaginstallatie kiezen met voldoende capaciteit om de vaste mest te bewaren tijdens perioden waarin niet kan worden uitgereden.	Ja	zie milieutekening.	

	15e	e) Vaste mest opslaan op mesthopen die verwijderd zijn van boven- en/of ondergrondse waterlopen waarin het afvloeivocht zou kunnen terechtkomen.	Ja	Niet van toepassing.	
Verwerking van mest op de boerderij					
BBT [REDACTED] mest op de boerderij wordt verwerkt, is om stikstof-, fosfor- en geuremissies alsmede emissies van microbiële ziekteverwekkers in de lucht en het water te verminderen, en om de opslag en/of het uitrijden van mest te vergemakkelijken, de BBT de mest verwerken door één of een combinatie van de naast genoemde technieken te gebruiken.	19a	a) Mechanisch scheiden van drijfmest. Dit omvat bijvoorbeeld: scheiding d.m.v. schroefpers; - scheiding d.m.v. decanteercentrifuge; - coagulatie-flocculatie; - scheiding d.m.v. zeven; - filterpersen.	Ja	Er wordt gebruik gemaakt van een monovergister.	
	19b	b) Anaerobe vergisting van mest in een biogasinstallatie.	Ja	Er wordt gebruik gemaakt van een monovergister.	

	19c	c) Gebruik van een externe tunnel voor het drogen van mest.	Ja	Zie milieutekening	
	19d	d) Aerobe vergisting (door beluchting) van drijfmest.	Ja	Er wordt gebruik gemaakt van een monovergister.	
	19e	e) Aerobe vergisting (door beluchting) van drijfmest.	Ja	Er wordt gebruik gemaakt van een monovergister.	
	19f	f) Compostering van vaste mest.	Nee	Niet van toepassing.	

BBT XXXX BBT is de naast genoemde procesparameters ten minste eenmaal per jaar monitoren.	29a	WATERVERBRUIK Registratie bv. door middel van geschikte meters of op basis van facturen. De belangrijkste waterverbruikende processen in de stallen (schoonmaken, voederen enz.) kunnen afzonderlijk worden gemonitord.	Ja	Het waterverbruik wordt geregistreerd. Apart tussen geiten en rundvee.	
	29b	ELEKTRICITEITSVERBRUIK Registratie bv. door middel van geschikte meters of op basis van facturen. Het elektriciteitsverbruik van de stallen wordt afzonderlijk van de andere boerderij-installaties gemonitord. De belangrijkste energieverbruikende processen in de stallen (verwarming, ventilatie, verlichting enz.) kunnen afzonderlijk worden gemonitord.	Ja	Het elektriciteitsverbruik wordt geregistreerd. Er is wel scheiding tussen diergroepen, maar niet tussen processen.	
	29c	BRANDSTOFVERBRUIK Registratie bv. door middel van geschikte meters of op basis van facturen.	Ja	Het brandstofverbruik wordt geregistreerd.	
	29d	Aantal binnenkomende en uitgaande dieren, in voorkomend geval met inbegrip van geboorten en sterfgevallen. Registratie bv. in bestaande registers.	Ja	Het aantal binnenkomende en uitgaande dieren wordt geregistreerd.	

	29e	Voederconsumptie Registratie bv. op basis van facturen of in bestaande registers.	Ja	De facturen worden bewaart in de administratie. Via een technische administratie worden de technische resultaten bijgehouden.	
	29f	Mestproductie Registratie bv. in bestaande registers.	Ja	De mestproductie wordt geregistreerd in de mestboekhouding	